

ER AUTISTISKE BØRN I STAND TIL AT KNYTTE SIG TIL DERES FORÆLDRE?

Autisme er en betegnelse for et menneske, der lukker af for menneskelig og følelsesmæssig kontakt. Det autistiske barn beskrives derfor ofte som ude af stand til at etablere personlige bindinger til andre mennesker. Nogle fagfolk mener, at autistiske småbørn enten er helt uden følelser for voksne, eller også klamrer de sig stereotyp til en særlig udvalgt person. Men stemmer dette billede af det følelseshæmmede barn med forskningen? Er børn med autisme på trods af deres handicap i stand til at vise tilknytning til deres mødre?

I en undersøgelse blev 16 autistiske, 16 nor-

Redaktionsgruppen består af:
Ask Elklit, Thomas Nielsen (redaktør),
Dion Sommer & Bobby Zachariae,
alle fra Psykologisk Institut, Århus
Universitet.

Sekretariat: Anne Sørensen
(træffes man-fr. kl. 9-15 på
tlf. 89 42 49 00, direkte: 89 42 49 23)

FOTO: BILLEDHUSET

male og 16 børn med Downs syndrom (evnesvage børn), alle mellem 3 og 6 år, nøje observeret sammen med deres moder og en fremmed i et dertil indrettet legerum. Her skal specielt berettes om de autistiske børn, hvor gruppen bestod af børn både med og uden sprog. Forskellige typer social, følelsesmæssig og fysisk kontakt fra barnet til moderen blev nøje observeret, fx at ville op på skødet, have øjenkontakt, berøre, kysse, søge nærhed, smile til, vise eller give legetøj og deltage i gensidig leg. Børnenes reaktion på en fremmed gæst, der træder ind i legerummet, blev også belyst. Det normale barn vil straks søge nærhed med sin moder, hvilket er en indikator for, at det er tilknyttet moderen og bruger hende som en "sikker base". Det ikke-tilknyttede barn vil ikke søge tilflugt hos sin moder. Enten vil det ignorere den fremmede eller endog søge kontakt med denne.

Det viste sig overraskende, at de autistiske børn reagerede på måder, som klart indicerede etablering af et følelsesmæssigt bånd til deres mødre. Ikke blot viste de lige så megen nærhedssøgende adfærd som de andre børn i undersøgelsen; de ændrede også deres adfærd på samme måde som de normale børn.

Dette resultat støttes af en anden undersøgelse af autistiske børns følelsesmæssige tilknytning til forældrene. Sigman og Mundy demonstrerede, at autistiske børns følelsesmæssige bånd til deres mødre fungerer på samme måde som hos andre børn, dvs. at nærheden til moderen grundlæggende beskytter barnet mod angst og giver fundamental tryghed.

Men erfaringen fortæller jo, at autistiske børn er endog meget anderledes i deres adfærd over

for voksne end andre børn. Så hvori består forskellen? Undersøgelsen viste, at der var store forskelle med hensyn til mentale evner, som har at gøre med "fælles-opmærksomhed". De autistiske børn viste fx ikke, som de normale børn, legetøj til deres mødre, de tog det heller ikke med til hende, og de engagerede hende ikke i gensidig leg. De autistiske børn havde tilsyneladende store problemer med at deltage i fælles og gensidig kontakt mellem mennesker. De smilede ikke til og kikkede heller ikke så meget på deres mødre, som de andre børn gjorde. Man kunne så tro, at dette ville gå ud over deres grundlæggende tilknytning; men dette var ikke tilfældet, da fraværet af kontaktforsøg hovedsagelig sås ved fælles leg.

Der er endnu mange gåder at besvare, før vi forstår autistiske børn. Det ser dog ud til, at beskrivelsen af disse børn som følelsesmæssigt "tomme" ikke holder stik. At autistiske børns adfærdsmæssige kontakter til deres forældre og andre mennesker kan være stærkt hæmmet er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at børnene så også er ude af stand til at føle sikkerhed og tryghed i forholdet til deres moder.

ds

Kilder: Dissanayake, C. & Crossley, S. A. (1996), Proximity and Sociable Behaviours in Autism: Evidence for Attachment. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 37(2), 149-156.
Sigman, M. & Mundy, P. (1989): Social Attachments in Autistic Children. *Journal of American Academy for Child and Adolescent Psychiatry*, 28, 74-81.